A°. 1857. N°. 279.

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 25 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs : *f* 5 in de drie maanden.

PARIJS, 23 November.

HH. MM. de Keizer en de Keizerin zijn, vergezeld door den Keizerlijken Prins en een talrijk hof-personeel in den namiddag van gisteren op het paleis der Tuilerien teruggekomen.

— Het *Journal des Débats* heeft gisteren eene staatkundige beschouwing medegedeeld van den heer *S. M. Girardin* over den toestand van het Oosten, in verband met de vorstendommen. Volgens dien schrijver is thans aan den wensch van het parijssche Congres voldaan en heeft de bevolking dezer beide gewesten op de meest regelmatige en bezadigde wijze te kennen gegeven, dat zij de staatkundige vereeniging van Moldavie en Wallachije wenscht.

De heer *S. M. Girardin* is van oordeel, dat Europa aan dien wensch gevolg moet geven, omdat het thans op de meest overtuigende wijze is gebleken, dat die vereeniging een natuurlijken toestand zal daarstellen en uit dien hoofde zal kunnen strekken tot het waarborgen van den algemeenen vrede in het Oosten en alzoo in geheel Europa. Gewoonlijk is krijg het gevolg van het voortduren van eenen onnatuurlijken toestand. Het Congres zou alzoo zijne roeping verzaken, als het zwarigheid mogt maken om gevolg te geven aan de wenschen der roumanische bevolking, die thans vol vertrouwen is op de algemeene europesche diplomatie, en ingeval zij mogt worden teleurgesteld, welligt, op aansporing der revolutie-mannen, tot daden zou overgaan, die zeer zeker tot ernstige verwikkelingen aanleiding zouden geven.

Niet onbelangrijk schijnt het door den heer *Girardin* aangehaalde voorbeeld van Belgie en Nederland te zijn. Volgens hem heeft de diplomatie, met het oog op den vrede van Europa, die beide ongelijkdenkende natien tot een volk willen vereenigen, en heeft 1830 het gewigt van den beganen misslag ten duidelijkste aangetoond. Thans verlangen twee gelijkdenkende en gelijkslachtige natien in de Levant hare vereeniging, en zal vroeg of laat Europa de nadeelen ondervinden van den misslag, ingeval het die vereeniging mogt willen tegenhouden.

— Het ultramontaansche hoofdorgaan *l' Univers* behelst een hoogdravend en zeer breedvoerig verslag van de plegtige wijze, waarop een kolossaal standbeeld van de O. O. Maagd bij de stad Orange door den aartsbisschop van Avignon is ingewijd. Op den dag der inwijding heeft het lang en zwaar geregend, zoodat men heeft gevreesd, dat de processie niet uit de kerk naar de hoogte, waarop het beeld is opgerigt, zou kunnen vertrekken. Reeds maakte de aartsbisschop aanstalten om de geloovigen, ter zake van deze teleurstelling, te troosten, toen van allerwegen werd vernomen, dat de regen had opgehouden, waarna zich de kerkelijke optogt terstond en onder het gejuich der menigte op weg heeft begeven. Het beeld der H. Maagd is sedert door vele geloovigen bezocht en naar alle waarschijnlijkheid zal, volgens *l' Univers*, de stad Orange een blijvend doel voor bedevaartgangers worden.

BRUSSEL, 23 November.

De *Moniteur* deelt heden eene circulaire mede, welke door den heer *Rogier*, den minister van Binn. Zaken, gerigt is aan de gouverneurs der provincien en het staatkundige programma inhoudt van het nieuw opgetreden liberale Kabinet.

In de eerste plaats zegt de minister, dat de redenen, welke den Koning hebben aangespoord, om, gebruik makende van zijn prerogatief, de Kamer te ontbinden, uit den toestand zelven zijn voortgesproten. Het vorige ministerie is genoodzaakt geweest om aftetreden, niettegenstaande het door „ *eene numerieke meerderheid*" werd ondersteund. Een Kabinet, uit den boezem der oppositie ontstaan, kon alzoo de ondersteuning der Kamer niet verwachten. — De ontbinding heeft plaats gehad omdat de meerderheid der Afgevaardigden niet meer in overeenstemming was met de meerderheid der stemgeregtigden. Die overeenstemming moet worden hersteld, zal de Regering bij vertegenwoordiging eene magt in den Staat, eene waarheid zijn. Bij deze gelegenheid zet de heer *Rogier* uiteen, dat de keus van het tijdstip, waarop de nieuwe verkiezingen moeten plaats hebben, niet aan het ministerie heeft gestaan, 't welk den toestand heeft moeten aannemen, zooals de vorige ministers dien gelaten hadden.

De minister is overtuigd, dat de kiezers het gewigt zullen beseffen van „den grooten strijd" welke zal worden gevoerd en merkt aan, dat deze strijd niet vreemd is in de geschiedenis der volkeren en meer in 't bijzonder in die van Belgie, waar door de liefdadigheids-wet ditmaal de lijn van afscheiding zeer sterk is geteekend. — Daarop leest men in de circulaire de navolgende verklaring:

„ De door het Kabinet vertegenwoordigde staatkunde is genoegzaam bekend bij de menigte, welke hetzelve reeds in moeijelijke omstandigheden van binnenlandschen aard aan het werk heeft gezien. In het algemeen beschouwd is het eene geheel nationale staatkunde van behoud en van orde, die den vooruitgang, — zonder schokken, maar met standvastige regelmaat tracht te bevorderen; eene staatkunde, die naauwgezet acht geeft op de zedelijke en stoffelijke behoeften der volkeren, en de bijzondere vrijheid in geen opzigt wil belemmeren, maar integendeel dezelve dienstbaar maken aan de bevordering van al de elementen der openbare welvaart.

„ Deze staatkunde, aan welke thans weder de rigting der algemeene belangen wordt toevertrouwd, heeft ten taak, om de constituerende grondslagen der nieuwere Regeringen en maatschappijen te behouden, mitsgaders de integriteit der regten van den Staat en de onafhankelijkheid van het burgerlijk gezag. Deze eerste verpligting van de Regering is van nog meer dringenden aard geworden na de laatste discussien, welke de bevolking zoozeer hebben getroffen.

„ Het door het Kabinet uiteengezette stelsel geeft, wij weten zulks zeer goed, — aanleiding tot beschuldigingen, die zich reeds met ongehoorde hevigheid hebben opgedaan voor deszelfs vorming. Onze tegenstanders beweren geheel ten onregte, dat de godsdienst in gevaar is. Het is hunne staatkunde, geenszins de onze, welke haar in gevaar brengt. Afscheiding van Kerk en Staat is een der grondslagen onzer wijze constitutie. Deze grondslag moet worden gehandhaafd.

„ Maar al te zeer zijn de godsdienstige belangen gekrenkt in den strijd der hartstogten, ten voordeele van persoonlijke eerzucht. Die belangen mogen niet worden betrokken in partij-belangen en het is meer dan tijd, dat zij op het vredelievende terrein worden teruggebragt om door allen te worden geëerbiedigd.

„ Het staat nu aan het corps kiezers om te beslissen of de denkwijze, van welke het Kabinet de uitdrukking is, beantwoordt aan de wenschen en de behoeften van het land. Hoe algemeener de ondersteuning is, welke het Kabinet van de zijde der kiezers zal ten deel vallen, hoe duidelijker die wordt uitgedrukt, — des te nadrukkelijker zal hetzelve zijne verpligtingen kunnen nakomen; maar ook des te krachtiger zal het gezag worden gewaarborgd tegen zoodanige onvoorziene voorvallen en staatkundige verwikkelingen, welke den geregelden gang van zaken belemmeren en de werking der Regering verlammen, ten nadeele der openbare veiligheid en welvaart.

„ Beijvert u alzoo, om de door u geadministreerden intelichten omtrent onze bedoelingen en om onjuiste beoordeelingen te voorkomen. Wederleg vooral de beschuldigingen van hen, die, na den tegenwoordigen toestand te hebben doen ontstaan en het land in verwarring te hebben gebragt door hunne buitensporige eischen en onvoorzigtige handelingen, niet alleen ons belasteren ter zake van onzen oorsprong en bedoelingen, maar het geheele land.

„ Onze oorsprong is volkomen regelmatig en constitutioneel. Het Kabinet is een uitvloeisel van het geheel vrij werkend koninklijke prerogatief. Ons doel is om de gewetens en de belangen gerusttestellen tegenover onverdraagzame leerstellingen en aanmatigende eischen, welke in vroegere eeuwen te huis behooren en op welke nog niet lang geleden in de volle Kamer is gewezen door het hoofd van het vorige Kabinet.

„ Wat het land aangaat, 't welk men op de meest trouwlooze wijze voorstelt als ten prooi aan schokken, oproer en revolutionaire woelingen, en 't welk men zich niet ontziet aan het wantrouwen en de minachting van buitenlandsche Regeringen prijs te geven, — het zal door zijne wijze en vaderlandslievende houding en door zijne standvastige voorzigtigheid zijne belagers weten te beschamen, op een waardige wijze antwoorden op het 's Konings beroep en daardoor nieuwe aanspraken op de achting van Europa verwerven."

De voornaamste liberale bladen zijn zeer ingenomen met dit staatkundige programma en meenen, dat de minister niet duidelijker kan uitkomen voor zijne zucht naar bedaarden vooruitgang, zonder toegeeflijkheid aan revolutionairen aandrang, en naar handhaving der regten van het katholicismus, zonder toegeeflijkheid aan de eischen der theocraten en belgische bisschoppen.

— Het liberale hoofdorgaan *l'Indépendance* vestigt heden de aandacht op hetgeen onlangs door het clericale blad *le Journal de Bruxelles* is gezegd, omtrent de juichtoonen door de minderheid aangeheven, omdat de Koning *volgens haar* het zijne zou hebben bijgedragen tot de omverwerping van het vorige ministerie en de vernietiging der parlementaire meerderheid, waardoor Z. M. zelf onwillekeurig zou hebben medegewerkt tot de vestiging van het overwigt van eene partij boven eene andere. Hierop antwoordt het liberale orgaan, dat de uitdrukking „volgens haar" ten eenemale logenachtig is, vermits geen onafhankelijk en vrijzinnig dagblad ooit heeft beweerd, dat de ontbinding der Kamer zou strekken 't zij regtstreeks, 't zij van ter zijde, tot de vestiging van een zoodanig overwigt.

Het dagblad *l'Indépendance* acht het van het hoogste belang te doen uitkomen, dat de parlementaire ontbinding een zuiver constitutionele maatregel is, ten dienste van het prerogatief van den Souverein om het verbroken evenwigt tusschen de staatsmagten te herstellen en misverstand tusschen de natie en hare vertegenwoordigers uit den weg te ruimen. Van het duurzaam vestigen van een overwigt kan in dezen geene spraak zijn. De partij, die door de ontbinding in het onderspit geraakt, kan naderhand, ten gevolge van verschillende oorzaken, weder het overwigt verkrijgen en aan het bewind komen. Dit vloeit zelfs voort uit de regelmatige toepassing der constitutionele instellingen en die gedurige afwisseling der partijen is juist de aard en het wezen van de regering bij vertegenwoordiging.

Verder wordt in het liberale hoofdorgaan uiteengezet, dat het niet de liberale minderheid, maar zooveel te meer de clericale regterzijde is, die voortdurend op maatregelen heeft aangedrongen, welke zouden strekken tot de blijvende vestiging van haar overwigt, zooals daar zijn, de electorale hervorming en de stemming bij kantons. Deze klip heeft de wijsheid des Konings trachten te vermijden. Het zal geen verstandig man in het hoofd komen om aan de parlementaire ontbinding eene zoodanige beteekenis te hechten. „ De ontbinding (dus laat het liberale blad zich uit) is in werkelijkheid een thermometer, bestemd, om de staatkundige gesteldheid der gemoederen aantewijzen, op 't oogenblik dat men daarvan gebruik maakt. Het zou even ongerijmd zijn te beweren, dat die gesteldheid op eene onverandelijke wijze zou worden *gefixeerd* door de toepassing van het genoemde middel, als voltehouden, dat de thermometer, onder de werking der temperatuur, steeds denzelfden warmtegraad zal aanwijzen"

— In de laatste zitting van den Raad dezer hoofdstad heeft de burgemeester *de Brouckère* de aandacht gevestigd op de wijze, waarop de procureur-generaal *de Bavay* zich onlangs heeft verklaard omtrent de eigenmagtige tusschenkomst der militaire magt tot het bewaren der openbare rust in de steden. De heer *de Brouckère* heeft gemeend, dat de zaak voor de vrijheid der burgers van het hoogste gewigt is en bij het bestaande verschil van meening bepaald moet worden uitgemaakt. Hij heeft voorgesteld om de Regering bij adres te verzoeken, dit punt voor goed bij de wet te regelen; waarmede de Raad zich heeft vereenigd. Het ontwerpen van een zoodanig adres is aan de regtskundige commissie van den Raad opgedragen.

Een clericaal blad meent te kunnen verzekeren, dat de fransche gezant, de heer *Barrot*, zou hebben verklaard, zijne paspoorten te zullen aanvragen, ingeval het ministerie *Rogier-Frère* mogt overgaan tot het opofferen van den procureur-generaal *de Bavay* en den generaal *Capiaumont* aan de eischen der ultra-liberale partij.

— De taal van de voornaamste dagbladen der verschillende partijen neemt nog dagelijks toe in hevigheid, en de spanning vermeerdert dien ten gevolge derwijze, dat vele welgezinden zich indedaad niet zonder bekommering afvragen, waar het met Belgie heen moet? Van eene vrij onpartijdige zijde wordt inmiddels de aanmerking gemaakt, dat de meeste groote dagbladen door buitenlanders in het Fransch worden geschreven en die redacteuren, als zij elkander ontmoeten op openbare plaatsen, niet alleen onderling zeer goede vrienden zijn, maar dikwerf hartelijk lagchen over de verbazende uitwerking der schampere en vijandige uitdrukkingen, welke zij elkander dagelijks, in het belang hunner principalen, naar het hoofd werpen.

BRUSSEL, 24 November.

Naar aanleiding van de laatstelijk in den Raad dezer hoofdstad gevoerde beraadslaging heeft de procureur-generaal *de Bavay* een brief gerigt aan den burgemeester *de Brouckère*. De heer *de Bavay* heeft een afschrift van dien brief gezonden aan het liberale hoofdorgaan *l'Indépendance* en heeft de mededeeling van dat stuk gevorderd. De redactie van dat blad verkondigt, dat, vermits de genoemde regterlijke ambtenaar zelfs de meest gewone regelen der burgerlijke beleefdheid bij dat verzoek, of die vordering, heeft achterwege gelaten, zij wachten zal tot haar die brief bij deurwaarders-exploict worde beteekend.

— De voorstanders van de beschermende regten hier ter stede hebben besloten, om, bij de keuze der candidaten voor de betrekking van Gedeputeerde, niet te letten op staatkundige kleur, maar uitsluitend op beginselen van industriëlen en commerciëlen aard.

'S GRAVENHAGE, 24 Nnvember.

De heer *J. M. Mes* is erkend als consulair-agent van Groot-Brittannie voor Hellevoetsluis en den Briel en onderhoorigheden.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 21sten dezer, 1°. aan den ritmeester *E. Musquetier*, van het 4de reg. drag. overeenkomstig het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend; en 2°. benoemd: bij het wapen der kavallerie, bij den staf van het wapen, tot ritmeester den 1ste luit.-adj. *W. A. Beck*, van het 4de reg. drag.; bij het 4de reg. drag. tot ritmeester den 1sten luit. *C. J. van Lidth de Jeude*, van het corps.

— Bij beschikking van den minister van Binnenl. Zaken is benoemd tot opzigter van den Waterstaat 4de kl., om dienst te doen in het 5de district (Gelderland), *J. P. Tuijter*, die aan het jongst afgelegd examen deel genomen en aan de vereischten voldaan heeft.

— Bij de beraadslaging van gisteren in de Tweede Kamer heeft Z. E. de minister van Binnenl. Zaken verklaard, genoegen te kunnen nemen met het voorstel van den heer *Storm v. 's Gravesande*, omdat de Regering daarmede het middel in handen zal bekomen, 't welk zij verlangt, ten einde den aanleg van spoorwegen te kunnen bevorderen. Om daartoe te geraken is het onderzoek der plaatselijke gelegenheid volstrekt noodzakelijk, en vermits de ambtenaren van den Waterstaat geenszins alleen daarmede kunnen worden belast, is de hulp van elders onvermijdelijk.

Wat betreft het voorstel van den heer *v. Hoevell*, heeft de minister doen opmerken, dat, indien daarmede wordt bedoeld het geven van een blijk van belangstelling van de zijde der Kamer in den aanleg der spoorwegen, hij de goedkeuring daarvan zoude aanraden, maar geenszins, indien daaruit zoude moeten worden afgeleid, dat de Kamer van oordeel is, dat de Regering en bepaaldelijk hij minister den aanleg dezer wegen niet genoeg ter harte neemt; — een vermoeden, waartegen, indien het indedaad werd gevoed, hij zich ten sterkste zoude moeten verklaren.

De minister heeft, naar aanleiding van eene aanmerking van den heer *Sloet*, de gezamenlijke ambtenaren van den Waterstaat zeer ernstig in zijne bescherming genomen. De genoemde spreker heeft daarop verklaard, dat hij geen klad op dit corps heeft willen werpen, maar alleen heeft willen te kennen geven, dat deze ambtenaren zich niet altijd even gereed betoonen om ondernemingen van bijzondere personen te bevorderen.

De heer *Thorbecke* heeft nog eenige inlichting verlangd, nopens de wijze, op welke, en de bedoelingen, waarmede de voorgestelde gelden zouden worden gebezigd. De heer *Luyben* heeft gezegd, zich tegen het verleenen van die gelden te zullen verklaren, indien de zeeuwsch-limburgsche spoorweg te zeer op den achtergrond werd geschoven. De heer *Meeussen* heeft aangemerkt, dat van die spoorweglijn niet is gewaagd, omdat de belanghebbenden zelven de kosten hebben gedragen van het onderzoek van dezen weg.

De heer *v. Hoëvell* heeft in zijne motie van orde eene wijziging gebragt, welke, zoo hem voorkwam, konde strekken om, terwijl de Kamer bij dezelve van hare belangstelling deed blijken, den minister ten aanzien van hare bedoelingen te bevredigen.

De heer *Storm v. 's Grav.* heeft den minister doen opmerken, dat met zijn amendement geenszins wordt bedoeld het verleenen van gelden om bepaalde dusgenaamde gouvernementslijnen te doen opnemen en onderzoeken, maar om de aanvragen tot concessie te kunnen doen beproeven; — dat hij zich daarom heeft gewacht van eenige lijn te noemen, uit vrees, dat er alsdan tweedragt, ten aanzien der keuze, zoude kunnen ontstaan, en zich een storm verheffen, waarvan zich reeds drei-

gende wolken hadden geopenbaard; — dat het onderzoek zou gelden alles, waarvoor reeds aanvrage is gedaan, of nog verder zal worden gedaan.

De minister heeft zich met deze meening vereenigd, en verklaard, alleen dén noordelijken en oostenlijken spoorweg te hebben genoemd, omdat daaraan de grootste behoefte is, en geenszins den zeeuwschen, voor welken de voorbereidende werkzaamheden reeds grootendeels zijn volbragt.

Ook met de gemotiveerde orde van den dag heeft de minister verklaard, zich, na de daarin gebragte belangrijke wijziging, te kunnen vereenigen. Dit voorstel is (gelijk gemeld is) met 60 tegen 3 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Baud*, *Schimmelpenninck* en *v. Amerongen*.

Het amendement, of voorstel, van den heer *Storm v. 's Gr.* is (gelijk gemeld is) aangenomen met 56 tegen 7 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Sloet*, *v. Lijnden*, *Westerhoff*, *v. Eck*, *Slicher*, *Anemaet* en *v. Bosse*.

Bij de overweging van de posten, betreffende het openbaar onderwijs, heeft de minister, antwoordende op de tot hem gerigte vragen van de heeren *Mackay* en *van Nispen*, verklaard, dat er vermoedelijk ter zake van de uitvoering der wet op het lager onderwijs wel strijd zal worden gevoerd, maar dat de Regering voor die uitvoering zal waken in den geest, in welken de wet door haar en door de Wetgeving is aangenomen; — dat zij er zich op toe zal leggen om, wel verre van den godsdienst-zin der kinderen te ondermijnen, dien zin integendeel aantekweeken, en bij de benoeming van de personen, met de uitvoering belast, daarop allezins te letten.

De heer *Elout* heeft verlangd te vernemen, wat er is van de vervolging in regten van een predikant, die in 't openbaar ongehoorzaamheid aan de wet zoude hebben willen bevorderen, met zijne hoorders aanteraden voor hunne kinderen geen gebruik te maken van de openbare scholen. De minister heeft geantwoord, dat de zaak hem niet ambtshalve bekend is, maar dat hij meent te weten, dat het openbaar ministerie in dezen uit zich zelf heeft gehandeld en in den kring zijner bevoegdheid. De spreker heeft daarop aangemerkt, dat het openbaar ministerie, in dat opzigt, onder de bevelen staat der Regering.

De minister heeft aangekondigd, dat de openstaande plaats in het collegie van curatoren der leydsche Hoogeschool eerlang zal worden vervuld.

— Bij de Tweede-Kamer is ingekomen een ontwerp tot vaststelling van een tijdelijken maatregel, betrekkelijk het bedrag der te heffen regten op den in- en uitvoer van goederen. Dat ontwerp strekt om, aangezien het noodzakelijk is, hangende de overwegingen bij de Staten-generaal over het wetsontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in-uit- en doorvoer, het bedrag der regten op den in- en uitvoer, betwelk verschuldigd zal zijn van den 1sten Jan. of en vaststellen, te bepalen, dat van den 1sten Jan. 1858 af tot den daaromtrent nader zal zijn voorzien, de regten tot zoodanig bedrag zullen worden geheven, als waaraan de goederen bij in- of uitvoer op 31 Dec. 1857 onderworpen zouden geweest zijn.

— De Eerste-Kamer is tegen den 8sten December aanstaande bijeengeroepen.

— Bij de voortzetting der beraadslagingen over het hoofdstuk, betreffende de Binnenlandsche Zaken, in de Tweede-Kamer, hebben de heeren *Westerhoff* en *ten Cate* gewezen op de behoefte der vervulling van de vacature bij de regtsgeleerde faculteit aan de Hooge School te Groningen. Z. E. de minister heeft daarop geantwoord, dat niet alleen in de benoeming van eenen gewonen hoogleeraar, maar ook in die van een buitengewonen moet worden voorzien, en dat, zoodra de fondsen, voor deze laatste betrekking verlangd, zullen zijn verleend, de vereischte maatregelen om aan deze behoeften te voldoen, zullen worden genomen.

De verlangde sommen voor de telegrafie hebben aanleiding gegeven, dat van verscheidene zijden is aangedrongen op uitbreiding. Aannemende, dat het verband van Enkhuizen met Staveren als mogelijk kan worden geacht, heeft de heer *Oosting* eenige inlichting verlangd nopens de verdere in Vriesland aan die instelling te geven rigting. De spreker heeft daarbij het belang doen gelden van de gemeente Heerenveen, en van de met dezelve door kunstwegen verbonden welvarende dorpen, om almede in het telegrafen-net te worden begrepen. De heer *Hugenholtz* heeft voor Dokkum gesproken.

De heer *Mackay* heeft gewezen op eene zeer eenvoudige telegrafen-inrigting, zoodanig als hij die in Zwitserland in werking heeft gezien.

De heer *Nolthenius* heeft begrepen, dat alsnu ook het inrigten van een verband met Purmerend, Hoorn en Enkhuizen niet langer zal behooren te worden uitgesteld.

De minister heeft verklaard, dat hij gaarne, bij de uitbreiding van de telegrafie, op de gegevene wenken indachtig zal zijn.

De heer *Anemaet* heeft de aandacht van den minister gevestigd op de behoefte, welke ook in Zierikzee voor de vestiging van een telegrafen-bureau bestaat.

Daarop is het *vijfde* hoofdstuk der staatsbegrooting, betreffende de kosten van het departement van Binnenlandsche Zaken, met algemeene (64) stemmen, goedgekeurd.

Na de loting voor de zamenstelling der afdeelingen, is gebleken, dat zijn benoemd tot voorzitters de heeren *Bosscha*, *Thorbecke*, *Hugenholtz*, *Baud* en *Dullert*, tot ondervoorzitters de heeren *v. Zuylen*, *v. Bosse*, *Westerhoff*, *de Kempenaer* en *Jespers*; — tot leden der commissie voor de verzoekschriften de heeren *Hoekwater*, *v. Foreest*, *Wijbenga*, *de Lom* en *Schimmelpenninck*.

De voorzitter heeft medegedeeld dat zijn ingekomen 1° eene voordragt, betreffende het verleenen van pensioen aan de werklieden en bedienden op 's Rijks werkplaatsen voor de zee- en landmagt; 2° tot vervreemding van staats-eigendom te Konstantinopel; 3° tot goedkeuring eener dading van den Staat met de gemeente Enkhuizen.

Daarna zijn de beraadslagingen begonnen over het *zesde* hoofdstuk, betreffende de kosten van de Hervormde Eeredienst.

Verscheidene leden hebben daarover het woord gevoerd. De heer *v. Eck* heeft de afschaffing van de beide ministerien verlangd, ten einde te voldoen aan den geest der Grondwet, welke bepaaldelijk de afscheiding van de Kerk van den Staat voorschrijft, en welke afscheiding, naar zijn inzien, door de bedoelde afschaffing haar beslag zou erlangen.

De heer *v. Hoevell* heeft aanmerking gemaakt op de ongelijke en willekeurige verhouding van de predikants-pensioenen, en heeft gewezen op de adressen, welke te dien aanzien bij de Kamer zijn ingediend. Naar zijn inzien, had men wel erkend, dat eene betere regeling noodig en nuttig was, maar waren de belanghebbenden daar niet mede gebaat en diende er meer te geschieden.

De heer *Hoffmann* heeft gewezen op de meerdere verhooging, welke het cijfer van de begrooting voor de r. k. Eerdienst heeft bekomen, en heeft verlangd te vernemen, of dergelijke uitkomst het gevolg is van de vrije organisatie der r. k. Kerk hier te lande. Hem is voorgekomen, dat het voor het onderwerpelijke hoofdstuk voorgestelde cijfer ontoereikend is om in de bestaande behoeften te voorzien, en zal, indien hij ten dien aanzien niet genoegzaam wordt ingelicht, tegen beide de hoofdstukken stemmen.

De heer *v. Bosse* heeft erkend, dat het, bij den geldelijken voorspoed, dien wij beleven, wel moeite kost om zich tegen de verhooging van beide de hoofdstukken voor de Eeredienstèn te verklaren, maar dat men niettemin verpligt blijft om, uithoofde van den onzekeren aard onzer inkomsten, zooveel mogelijk tegen te hoog opgedreven uitgaven te waken. Hem is voorgekomen, dat er wel bijdragen worden verstrekt aan onvermogende, maar ook soms an onwillige gemeenten; dat er welligt op sommige plaatsen meer leeraren zijn, dan volstrekt noodig is; en dat men, door aan de eene zijde de weelde te besnoeijen, den nood, die elders wordt gevoeld, zou kunnen tegemoet komen.

De heer *Elout* heeft gemeend, dat de invloed van het departement der Eeredienst nadeelig is geweest voor de Kerk, welker toestand; naar zijn inzien, ongunstig is, zoo ten aanzien van de opleiding der leeraars, als ten opzigte der onderlinge verdeeldheid, en waaruit voortvloeit, dat het beheer der Kerk niet voldoet aan hare behoeften. Deze spreker heeft gewenscht te vernemen 1° welke de verhouding is van de Regering tegen over de goedgekeurde reglementen en derzelver handhaving; — 2° waarom de Regering vast houdt aan de collatien; — 3° wanneer ook aan de afgescheidenen eenige onderstand zal worden verleend.

Bij zijn antwoord heeft Z. E. de minister van de protestantsche Eerdienst de noodzakelijkheid van het behoud der beide ministerien in 't breede betoogd, en begrepen, dat ook daarmede, bij juist afgebakende grenzen, beide, de Kerk en de Staat, zich vrijelijk kunnen bewegen.

De beraadslaging zal morgen worden voortgezet.

Wegens den voorbeeldeloos lagen waterstand, is de dienst der stoomboot *Willem III*, varende tusschen Arnhem en Nijmegen, den 22sten dezer gestaakt. — Den 23sten stond de Rijn te Arnhem 0.14 el.; den 22sten te Keulen 2 v. 5 d.

— Heden, 24 November, heeft te Haarlem de verkiezing plaats gehad van drie leden der Kamer van koophandel. Daartoe zijn ingebragt 33 geldende stembiljetten, bij welke zijn vereenigd op den heer *J. L. Quarles van Ufford* 30 stemmen, op den heer *A. L. Dyserinck* 29 en op den heer *C. Hoelen* 25 stemmen; weshalve deze drie personen, welke dit jaar moesten aftreden, op nieuw tot leden der Kamer zijn benoemd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 24 November. Den 23sten dezer in Texel binnengekomen: *Handel*, Jager, Suriname, ligt quarantaine; *California*, van der Valk, Smirna; *Experiment*, Hedberg, Alicante; *de Hoop*, Ouwehand, Lissabon; *Hermanna Gesina*, de Graaf, de stoomboot *Diana*, *Harmonie*, Kramer en *Gesina*, Doewes, alle 4 van Londen; *Lustre*, Williams, Shields; *Johanna Marchiena*, Koning, Sunderland; de stoomb. *de Jonge Marie*, Hull. Niets uitgezeild. Terug uit zee: *Jonkvrouw Geertrui*, Bouwer naar Old Calabar. Wind z. w.

Den 23sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Koophandel en Zeevaart*, den Breems, Malaga; *de Maas*, Bagges en *Zouthandel*, van der Gaauwe, beide van Bilbao; *Jeanne d'Arc*, Thin en *Meier*, Lesert, beide van St. Vincent; *Cornelia*, Goosens, Nantes; *Marianne*, Vlas, *Concordia*, Kleyn, *Grietje*, Scholtens, *Eendragt*, Kamminga en *Frouke Denekamp*, Heins, alle 5 van Londen; *Admiral Windham*, Alcock, Guernsey; *Georg*, Cainsell, *Elisabeth*, Aswell en *Favourite*, Stapleton, alle 3 van Newport; *vier Gezusters*, Blok, Grangemouth. Niets uitgezeild. Wind z. w.

Den 5den Sept. van Melbourne uitgeklaard: *Maria Elisabeth Margaretha*, Bauditz, Batavia.

Den 4den dezer van Messina uitgezeild: *Arendina*, Boerhave, Licata en Hamburg.

Den 20sten dezer te Bordeaux binnengekomen: de stoomb. *Ondine*, Amsterdam.

Den 19den dezer op de Loire binnengek.: *Zeemeeuw*, Meijer, Rott.

Den 18den dezer van Cardiff uitgezeild: *Hendrika*, Pybes, Malaga; 19 dito *Wilhelmina Catharina*, Oudshoorn de Groot Stiffry, Kaap de Goede Hoop.

Texel, 23 November. Eene bark, de naam onbekend, is op de Noorderhaaks gestrand en verbrijzeld en het volk vermoedelijk daarbij omgekomen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

24 *November* 1857. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. Thesaur.	102¾	—		*Polen* O. 4 p	76½	—	—
„ N. Bank	—	—	—	*Pruiss.* O. 4½ „	—	—	—
W. Schuld 2½ p	62½	9/16	—	„ A. 3½ „	—	—	—
„ . 3 „	74⅜	9/16	—	*Oostr.* O. G. 5 „	75	—	—
„ . 4 „	95⅞	—	—	„ „ 4 „	59½	—	—
Amort. Sd. 3½	89¼	—	—	„ Met. 5 „	70¾	71	70⅞
Handl. Ms. 4½ „	138½	139½	139¼	„ R. A. 5 „	84	—	
O. Leen. 4 „	—		—	„ N. 5 „	73 3/16	⅝	73¼
Holl. Spw. . .	—	·	—	„ 54. 2½ „	37	1/16	
Leening 4½ p	—	—	—	Wr. Bk. . *f*	1073	1075	—
Rijn Spw. 4½ „	99½	—	—	„ . . „	394	—	—
M. Wld. 4 „	—	—	—	„ 4 p	311	—	—
Belg. C. 2½ „		—	—	*Nap.* L. B. 5 „	—	—	-
Cert. R. 2½ „	49 13/16	⅞	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
Frkr. Cert. 3 „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	—	—	—
Spanje O. 1¼ „	24 11/16	¾	- -	„ 3 „	—	—	—
Obl. . . 3 „	—		—	*Brzl.* 24. 5 „	—	- -	-
„ B. 3 „	36¼	5/16		39. 5 „	—	—	-
A. S.	—	—	—	43. 5 „	—	—	—
B. C.	5⅛	—	-	52. 4½ „	—	—	—
Portg. Obl. 3 p	43¼	5/16	43¼	*Sard.* C. 5 „	—		—
Obl. 56 3 „	42⅞	1 5/16	—	*Peru* 54 4½ „	—	—	—
„ C.	—	—		P.	—	—	—
Rusl. H&C. 5 p	102¾	—	—	*Eq.* 55. 1 „	13¼	¾	—
„ 5 „	101½	—	—	*Vensl.* Obl. 4½ „	26		—
Cert. Obl. 5 „	—	—	—	U. 2 „	10½	—	—
„ . 4 „	—	.		*Gren.* Obl. 2½ „	16½	¾	16 9/16
„ Stglts 4 „	82⅜	¾	82½	U.	5¼	—	—
„ N. 4 „	—	—	—	*Mex.* Obl. 3 p	17 1/16	⅛	-
„ 54. 5 „	95	—	—	*N. Am.* Ph. H. *f*	—	—	—
„ 55. 5 „	96 9/16	⅞	96¾	Ph. B.	—	—	—
„ H. 5 „	—	—	—	„ R. 6 p	-	—	—
„ L. 5 „	—	—	-	Am. Bank .	—	—	—
„ L. 4½ „	92¾	—	--	Ill. Sp. A. . .	89	90	89
Insch. . 6 „	—	—	—	„ Obl. C. B. 7 p	79¼	½	—
Cert. . 6 „	—	-	—	Lousiana 5 „	98¼	—	—
Polen A. . *f*	—	—	—	*Grkl.* Obl. 5 „	—	—	—

Beijersche spoorweg 26. Beleening 6. Prolongatie 6½. Disconto 7.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

P. F. M. UZURET, *President.* J. BRASKAMP, *Secretaris.*

Binnenl. fondsen prijshoudend; aand. Handelm. in 't begin flaauwer, later weder meer gewild; oostenrijksche, russische en portugesche fondsen flaauwer.

Weenen, 24 November. De 5 pc. metall. 80¾.

Londen, 24 November. De 3 pc. gecons. resc. 90⅛ à ¼. Spanje 1¼ pc. 25⅛ à ⅜.

Parijs, 24 November. De 3 pc. renten 66 fr. 95. Spanje 3 pc. 37.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 24sten November 1857.

Petersburg 2/m. 163 papier. *Porto* 3/m. 40¾. *Lisbon* 3/m. 40¾. *Hamburg* 2/m *f* 34⅞; idem zigt *f* 35⅛. *Londen* 2/m. *f* 11,65; idem zigt *f* 11,85 alles geld. Disconto 7 pc.

MARKTBERIGTEN.

Rotterdam, 23 November. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. bragt heden bij niet ruimen aanvoer volkomen vorige prijzen op; goede en puike jar. *f* 9 à *f* 9,50; mindere *f* 7,25 à *f* 8,75; goede en puike nieuwe *f* 9,40 à *f* 9,90; mindere *f* 7,50 à *f* 9,30; van roode was de aanvoer weder klein, waardoor ruim vorige prijzen bedongen werden; 166 p. n. Hoogl. Kleefs. *f* 314, *f* 315, *f* 320; 162 p. dito *f* 300; 163, 164 p. n. roode Nassaud. *f* 305. *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams. als voren, *f* 5,75 à *f* 6,50; voorts 154, 156 p. n. Belgis. *f* 194, *f* 195, *f* 202; 155 p. dito *f* 199; 148, 150 p. jar. dito *f* 180, *f* 182; in publ. veiling 61 last meer en minder besch. Arch. 117, 118 p. *f* 157, *f* 160. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 c. lager, winter *f* 5,70 à *f* 6,50; dito zomer *f* 5,50 à *f* 6,40. *Haver:* Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,90 à *f* 5; dito lange *f* 2,50 à *f* 4,20. *Boekweit*, op 140 p.: Noord-Brab. *f* 225; *f* 228, *f* 230, *f* 232, *f* 235; Roozend. *f* 228. *Erwten:* Zeeuws. groene *f* 7,50 à *f* 8,50; groote dito *f* 7,50 à *f* 9,50; Geld. grauwe *f* 11,50 à *f* 14,50. *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte *f* 10,75 à *f* 13,25; dito bruine *f* 8,50 à *f* 10,50; dito paardenboonen 70 cts. lager, *f* 5,90 à *f* 6,50. *Koolzaad:* mooi Zeeuwsch gestort £ 71½; Overm. in zakken £ 70. *Lijnzaad* 113, 114 p. Petersb. *f* 320. *Kanariezaad f* 15,50 à *f* 17.

— Ormeer, 23 November. Aangevoerd 11 stapels kl. *gras-kaas*. Prijs *f* 22-50.

De algemeene kerkeraad der Ned. Herv. gemeente te Bolsward heeft, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *H. C. N. van Amerom* naar Gouda, het volgende twaalftal van predikanten geformeerd: DD. *H. Boonen*, te Noordwijk Binnen; *C. A. Dardenne Ankringa*, te Geervliet; *F. W. Oswald Rogge*, te Oosterhesselen; *C. F. Zeeman*, te Welsum; *W. Zwart*, te Boskoop; *B. C. Ledeboer*, te Eibergen; *J. E. W. Verschuir*, te Westerwijtwert; *F. W. Merens*, th. dr. te Baarn en Eembrugge; *M. Buchli Fest*, te Simonshaven en Biert; *H. D. du Saar Jz.*, te Medemblik; *G. Wetsels*, te Britsum, en *A. van Toorenenbergen*, te Purmerend.

⁂ Getrouwd:

Harlingen, 19 November 1857.

S. F. SIEUWERTS, van *Winkel*, J. A. TJALLINGII.

⁂ Getrouwd:

Dedemsvaart, den 19den November 1857.

Jhr. P. A. van HOLTHE met J. van der BEEK.

⁂ Getrouwd:

Utrecht, 20 November 1857.

Jonkheer Mr. W. F. de JONGE met Jonkvrouwe C. J. C. van RAPPARD.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *FRANCINA SCHNEITHER*, geb.n. *VARKEVISSER*.

Samarang, 21 September 1857.

⁂ Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *C. J. CARDINAAL — TER KUILE*.

Almelo, 18 November 1857.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *GEERTRUIDA CORNELIA GRIJNS*, Echtgenoote van P. van VOORTHUYSEN Jz.

Leerdam, 19 November 1857.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van een' ZOON *M. G. VAN MAAREN*, geliefde Echtgenoote van A. de JONG Gz.

Almkerk, 19 November 1857.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON *A. AITTON — BAKKER*

Winterswijk, 20 November 1857. Eenige kennisgeving.

⁂ Ontijdig doch zeer voorspoedig bevallen van eene doode DOCHTER *G. J. BOLL — BODDE*.

Gorinchem, 21 November 1857.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene DOCHTER *A. J. VAN GOOR DEN OOSTERLINGH*, Echtgenoot van H. J. REESSE.

Amsterdam, 21 November 1857.

⁂ Mijne geliefde Echtgenoot, *A. D. VENIS*, beviel heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

J. H. A. LOBRY,

Dockum, 22 November 1857.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de Hoog-Wel-Geb. Vrouwe *M. A. VAN DER HORST*, geliefde Echtgenoot van W. S. van der HORST.

Breda, 22 November 1857.

⁂ Bladel, 22 November 1857. Bevallen van een' ZOON *E. C. VAN DISSEL — MEIJER*.

Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van een' ZOON, Vrouwe *S. S. A. E. VAN DER VLIST*, geliefde Echtgenoot van P. F. de GROOT.

'sGravenhage, 22 November 1857. Kapitein-Kwartiermeester van het Eenige kennisgeving. Regiment Grenadiers en Jagers.

⁂ Bevallen van twee ZOONS *E. BOEDA*, geliefde Echtgenoot van W. H. J. HOLZMULLER.

Alkmaar, den 22sten November 1857.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *J. W. STOERHAAN*, geliefde Echtgenoot van J. WIJTMAN.

Amsterdam, 22 November 1857.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid, voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, de Hoog-Geboren Vrouwe *C. C. W. D'HANGEST*, Baronnesse *D'YVOY-MIJDRECHT*, geboren Gravin *VAN LIMBURG STIRUM*.

Harderwijk, 23 November 1857.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van bijna 74 jaren, onze geliefde Vader en Behuwd-vader, de Heer CAREL WILLEM HOFFMANN, gepensioneerd Rijksontvanger.

BREDA, den 11den October 1857. W. G. HOFFMANN. (*Uit aller naam.*)

Uithoofde van buitenlandsche betrekkingen, wordt deze advertentie eerst heden geplaatst.

*** Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot, de Heer D. SCHROODER, Wethouder en Lid van het Polderbestuur alhier, in den ouderdom van 59 jaren, diep betreurd door mij, onzen Zoon en Behuwd-Kinderen.

HENSBROEK, 18 November 1857. Wed. D. SCHROODER, G. HOOGHUIS.

*** Heden ontsliep, in volle verzekerdheid des geloofs in haren God en Zaligmaker, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw NIESJE LOFFELT, Weduwe *S. S. de Mol Moncourt*, in den ouderdom van 68 jaren.

De verzekering van de liefde en trouwe Gods in Christus, waarvan zij de kracht, zoowel in haar moeitevol leven als in haar juichend sterven, mogt ondervinden, heeft zij ons ten troost over haar gemis achtergelaten.

Mede uit naam der Broeders en Zusters,
J. C. DE MOL MONCOURT.

GRONINGEN, 19 November 1857.

*** Heden overleed mijne geliefde Huisvrouw JOHANNA DE BOER, in den ouderdom van 35 jaren en 10 maanden, mij nalatende 5 Kinderen, waarvan de oudste 6 jaren telt, welke in haar, met mijne 5 Kinderen uit vorig Huwelijk, eene liefhebbende en zorgdragende Moeder verliezen. J. VAN DE LIJN Pz.

RIJP, 19 November 1857.

Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aantenemen.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, mijn geliefde Echtgenoot JACOBUS DU BUY, in den ouderdom van 70 jaren. F. DU BUY,

HAARLEM, 19 November 1857. geb. TJALLINGIUS.

*** Op den 20sten November 1857, overleed te ZUTPHEN, aan een verval van krachten, tot diepe droefheid zijner Echtgenote en Kinderen, in den ouderdom van 74 jaren, WILLEM Baron VAN HEECKEREN VAN WALIEN, gepensioneerd Majoor der Infanterie, Ridder der Militaire Willems-Orde, enz. enz.

*** Gisteren overleed te *Meerenberg*, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer FRANÇOIS VAN GORKUM, in den ouderdom van circa 39 jaren, mij nalatende vijf Kinderen.

ARNHEM, 20 November 1857. A. B. VAN GORKUM, BUDDINGH.

*** Tot bittere droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, overleed heden mijn innig geliefde Zoon FOKKE CLEYNDERT, Kandidaat bij de Kweekschool der Doopsgezinden te Amsterdam, in den ouderdom van drie en twintig jaren. A. VEENSTRA,

NIEUWENDAM, 20 November 1857. Wed. *K. Cleyndert.*

*** Ten gevolge eener korte doch hevige ongesteldheid overleed heden mijne dierbare Echtgenoote, Vrouwe TRIJNTJE VAN EIZINGA WITTEVEEN in den bloeijenden leeftijd van 31 jaren en ruim 11 maanden, na eenen hoogst gelukkigen Echt van ruim 6 jaren. Mr. J. J. BOLMAN.

Huise VAARTZIGT, onder *Oudwoude*, den 21sten Nov. 1857.

*** ENSCHEDE, 21 Nov. 1857. Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, tot onze diepe droefheid, onze innig geliefde Dochter CATHARINA MARGARETHA, in den ouderdom van ruim 21 jaren.

H. H. EVERS.
T. E. P. EVERS — METELERKAMP.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons jongste ZOONTJE, ons den 14den Augustus ll. geschonken.

DEVENTER, 21 November 1857. A. YSSEL DE SCHEPPER. J. A. YSSEL DE SCHEPPER, geb. KRUIMEL.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 65 jaren, de Edel Achtbare Heer Mr. PIETER CHRISTIAAN BONDAM, Regter in het Kanton Kampen, Oud lid der Provinciale Staten van Overijssel en van den Raad der Stad Kampen.

KAMPEN, 21 November 1857.

*** Heden overleed na een langdurig lijden, op het onverwachtst, onze waarde Vader en Behuwd-Vader HERMAN ANTON SPARENBERG, in den ouderdom van ruim zestig jaren. C. G. ROORDA.

H. F. W. A. ROORDA, SPARENBERG.

Den Huize MIDDELWEG, Gemeente *Leyderdorp*, 21 November 1857.

Vrienden en Bekenden worden verzocht deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed, in den ouderdom van drie en zeventig jaren en vijf maanden, onze Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw NEELTJE SMIT, Weduwe van den Heer *Jan Denijs Senior*. *Uit aller naam,*

SCHAGEN, 21 November 1857. JB. DENIJS JZOON.

Eenige kennisgeving.

*** Het kind, in welks geboorte wij ons den 19den dezer mogten verheugen, werd ons heden door den dood ontrukt. J. C. NEISZEN.

ROTTERDAM, 22 November 1857. C. H. NEISZEN, BRUININGA.

*** Heden overleed zacht en kalm de onschuldig vrijgesproken Javaan SETRO, N°. 12, ten huize van Mevrouw de Baronnesse *de Salis*, geb. *Moorrees*, in de Willemstraat.

'sGRAVENHAGE, 23 November 1857.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, ons gegeven bij het verlies van onzen derden Zoon, betuigen wij onzen hartelijken dank. J. J. ENSCHEDÉ.

C. ENSCHEDÉ geb. DALEN.

HAARLEM, 23 November 1857.

*** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, betuig ik, ook namens mijne Kinderen en wederzijdsche Betrekkingen, mijnen opregten dank.

DELFSHAVEN, 24 November 1857. M. VAN STAVEREN, Wed. *P. Kluit.*

*** **ADVERTENTIE!**

De Commissie van beheer over den Mac-adam-weg van Sneek naar Bolsward, brengt bij deze ter kennisse, dat van de Geldleening ten behoeve gemelden weg aangegaan, ingevolge het deswege bestaande plan, op den 16den dezer zijn uitgeloot, de OBLIGATIEN N°. 39 en 50, welke Obligatien, voorzien van de onverschenen Coupons, ter betaling en inwisseling kunnen worden aangeboden, na den 1sten Januarij 1858, ten Gemeentehuize van *Wonseradeel* te Bolsward, als zullende na dien tijd daarop geene verdere rente worden voldaan; — zoomede zij herinnerd aan de houder van de Obligatie N°. 55, dat deze reeds in 1856, ter inwisseling op 1° Januarij 1857 is aangewezen, doch tot op heden niet ten betaling aangeboden — en alzoo op de daarbij aanwezige Coupons geene rentebetaling plaats heeft. De Commissie van beheer voornoemd,

Bolsward, *den 20sten November* 1857. J. BINKES.

*** De HOUDERS van OBLIGATIEN of van RENVERSALEN van dezen, ten laste der Bank van Tavolière te Napels, worden verwittigd, dat de Som, benoodigd ter voldoening van de uitdeeling der voorhanden zijnde Penningen, bij de *Associatie-Kas* is gestort, en worden verzocht hunne Stukken, ter ontvangst der *f* 16 op ieder Stuk, vergezeld van eene Lijst (te bekomen bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, in de Beurssteeg), inhoudende de Nummers van dezelven, seriesgewijze, bij de *Associatie-kas* in te leveren, wordende de Stukken bij de betaling behoorlijk gestempeld teruggegeven.

Amsterdam, 4 November 1857.

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, den Wel-Ed. en Zeer Geleerden Heer L. J. WESTENDORP, in leven Med. Doctor te Alkmaar en aldaar, den 18den November 1857 overleden, gelieven opgaven en betalingen *ten spoedigste* te doen ten Kantore van den Notaris J. G. A. VERHOEFF, te Alkmaar.

*** Voor eene openbare lagere School, verlangt men zoo spoedig mogelijk een HULP-ONDERWIJZER, liefst van den 3den Rang en van de P. G., bekend met de leesleerwijze van *Prinsen*. Eenige kennis van de Muziek, zou tot aanbeveling kunnen strekken. Brieven *franco*, onder Letter H., bij W. J. RAADGEEP, Boekhandelaar te Doetinchem.

*** Men vraagt met Febr. op een niet zeer talrijk Instituut, een bekwaam SECONDANT, P. G., tegen *f* 200 salaris. Adres Lett. S., bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRÉ te Utrecht.

HOROLOGIEMAKERS-BEDIENDEN.

Men verlangt, zoo spoedig mogelijk: Een' BEDIENDE, bij voorkeur van de P. G., goede getuigschriften, zoo van bekwaamheid als van een eerlijk en zedelijk gedrag, kunnende overleggen, vervoege men zich, in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven bij W. A. ANTONYSEN, Horologiemaker, te Beverwijk.

*** L. HERDINGH, Apotheker te Leyden, vraagt tegen primo Februarij of eerder: IEMAND, eenigen tijd bij het vak werkzaam geweest, aan wien gelegenheid zal gegeven worden tot waarneming der Chemisch-Botanische lessen. Brieven *franco*.

*** **LEERLING.**

Voor een fatsoenlijk JONG MENSCH, van de P. G., bestaat gelegenheid, om tegen eene matige vergoeding in den **BOEKHANDEL** opgeleid te worden, des verkiezende met Kost en Inwoning. Adres met *franco* Brieven, onder Letter N., bij A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Men vraagt zoo spoedig mogelijk een KORENMOLENAARSKNECHT van de P. G. en van goede getuigschriften voorzien. Adres *franco* onder Letter S., bij de Erven J. J. TIJL te Zwolle.

*** **BOEKBINDER GEVRAAGD.**

Een BOEKBINDER, zijn vak grondig verstaande, vast werk verlangende, adressere zich met de noodige opgaven, onder Lett. A. A., bij FAASSEN, te Tiel. Brieven *franco*.

*** **BAKKERSKNECHT GEVRAAGD.**

In het Nederduitsch Gereformeerd Diaconiehuis te Haarlem wordt, liefst tegen 1° Januarij 1858 gevraagd: Een BAKKERSKNECHT, ongehuwd, van de Protestantsche Godsdienst, geschikt voor zijn vak en om des noodig de Bakkerij geheel waartenemen. Reflecterenden gelieven zich in *persoon* of met *franco* Brieven, met overlegging van bewijzen van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag, aantemelden voor ultimo November 1857, bij den Heer T. A. LIWIJN, te Haarlem.

*** Men verlangt een ongehuwd TUINMAN, van de P. G., vereischten zijn goed zedelijk gedrag, eerlijkheid en vlijt. De kundigheden die verlangd worden, zijn volkomene kennis der Moezerij, het Broeijen onder plat Glas, het Snoeijen van Vruchtboomen en het Enten en Oculeren, terwijl hij ook moet kunnen Rijden en met Paarden omgaan. Adres met *franco* Brieven, onder Letter H., bij P. ANDREÆ MENGER, Boekhandelaar te Barneveld.

*** Bij een Predikant in eene der kleine steden van Overijssel, wordt gevraagd eene GOUVERNANTE van de P. G., in staat om in de levende talen en handwerken onderwijs te geven, die perfect Fransch spreekt, Piano speelt, gezond en van goed gedrag en zacht humeur is. Adres bij den Boekhandelaar J. BRINKGREVE te Deventer onder Letter S.

*** Wordt gevraagd op een Dorp in een Burgergezin van 2 Personen, om onmiddelijk in dienst te treden, een **DIENSTMEISJE**, bekwaam voor het Huiswerk en de Wasch, tegen genot van Kost, Inwoning, enz. enz., *f* 30 Huur 's jaars. Brieven *franco*, onder de Letters A. A., bij A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Men wenscht zoo spoedig mogelijk ten Platten Lande, bij Protestantsche Lieden, de gelegenheid te vinden tot het BESTEDEN van een GEZIN, bestaande uit Man en Vrouw, die in de kracht huns levens zijn en eene goede gezondheid genieten, doch een bestendig toezigt behoeven. Soortgelijke gelegenheid wenscht men te bekomen voor een 18jarig MEISJE, dat de Vrouw des huizes in de besturing van het huishouden behulpzaam zoude kunnen zijn. Opgave van voorwaarden eene of beide dezer gelegenheden betreffende, worden *franco* ingewacht onder Lett. Q., bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, te Arnhem.

Men vraagt ten spoedigste te Arnhem, in een druk Huishouden, eene bekwame KEUKENMEID, mits getuigen van *trouw* en *goed* gedrag. Adres *franco* Brieven, onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar J. W. SWAAN, te Arnhem.

*** *De Dijkgraaf van den* ANNA-PAULOWNA-POLDER, roept bij deze de stemgeregtigde Ingelanden van dien Polder op, tot het houden eener **vergadering** op Vrijdag den 4den December 1857 des middags ten *een* uur in het Logement *Veerburg* in den Anna-Paulowna-polder, ter verkiezing van eenen HOOFD-INGELAND, in plaats van den Heer Jonkheer *L. J. Quarles van Ufford*, die voor deze betrekking heeft bedankt. Tevens worden de belanghebbenden herinnerd, aan de bepalingen vervat in artikel 19 van het Reglement op het Bestuur des Polders, omtrent het stemmen bij monde van eenen schriftelijk gevolmagtigde.

Anna-Paulowna-polder, 20 *November* 1857.

De Dijkgraaf voornoemd,
J. C. DE LEEUW.

*** *De Burgemeester en Wethouders van* DEVENTER, zullen in het openbaar doen aanbesteden:

1°. Het leggen der GASBUIZEN voor de gasverlichting binnen de Gemeente *Deventer*.

2°. Het stellen der LANTAARNPALEN; het verbinden der LANTAARNARMEN en PALEN met de STRAATBUIS en het leveren van de hiertoe benoodigde getrokken IJZEREN PIJPEN.

Gedrukte bestekken zijn op *franco* aanvraag verkrijgbaar ten Kantore van den Gemeente Ontvanger van *Deventer*, tegen betaling van 25 Cent.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Directeur der Gasfabrijk, de Heer A. DE TIMMERMAN.

De inschrijvingsbilletten worden geopend op het Raadhuis te *Deventer*, Woensdag 16 December 1857, des middags ten 12 uur.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Deventer, S. VAN DELDEN, *fung. Burg.*
19 Nov. 1857. De *Secretaris*,
A. J. HOUCK.

*** Bij een Geneesheer ten Platten Lande, in de nabijheid van Nijmegen, die zich alleenlijk bezig houdt met verpleging van zwakken van geestvermogens enz., bestaat gelegenheid ter plaatsing van zoodanige LIJDERS. Men gelieve zich met *franco* Brieven, onder Letters B. B., te adresseren bij A. CRANENDONCQ & ZONEN, Boekhandelaars te Nijmegen.

*** **VOOR HH. KRUIDENIERS.**

Door sterfgeval is op een aanzienlijk Dorp, in de Provincie Noord-Holland, UIT DE HAND TE KOOP: Eene in volle werking zijnde florisante KRUIDENIERS-AFFAIRE, die sedert eene reeks van jaren een ruim bestaan heeft opgeleverd. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Letters A. F., bij de Boekhandelaars HERMS. COSTER & ZOON, te Alkmaar.

*** **TE HUUR om met 1° Mei 1858 te aanvaarden.**

Een hechte, sterke en welgeconserveerde HEERENHUIZINGE, staande en gelegen in de aanzienlijke Gemeente Oirschot (Prov. N.-Brab.) alwaar eene Roomsche en Prot. Kerk en Fransche Kostschool, in een der voornaamste straten, langs den geprojecteerden grindweg van Tilburg op Eindhoven, bestaande in: 5 Beneden en 4 Boven-Kamers, eene goede Droogzolder, 2 uitmuntende Kelders, beide vrij van Water, eene groote Keuken met Pottenhok, 2 Pompen waarvan eene met Regenwater, 3 Privaten, verder Waschkeuken, Paarden- en Beesten-Stal, berging voor Rijtuigen, Hooi, Stroo en Brandhout, en voorzien van eenen grooten fraaijen Tuin, waarin vele uitmuntende Vruchtboomen. Nadere inlichtingen te bekomen bij den Not. B. PH. DE JONG aldaar (Brieven *franco*.)

*** Te HUUR met 1 Februarij aanstaande: De HOFSTEDE *DUINHOEVE*, (voorheen *Zomerzorg*) nabij Bloemendaal, met daarbij behoorende MOESTUINEN, WEILAND en BOSCHGRONDEN, waarop nieuw gebouwd Heerenhuis, Koetshuis en Stalling enz.: *franco* te bevragen bij den Tuinman BIELER, aldaar.

*** **DE PUBLIEKE VERKOOPING,**

op Vrijdag den 20sten dezer geene voortgang hebbende gehad zal als nu plaats hebben op Donderdag den 26sten November 1857, des voormiddags ten 10 ure, op de Turfmarkt, te Haarlem.

*** PUBLIEKE VERKOOPING van 150 opgaande WILGEN BOOMEN, bijzonder geschikt voor *Klomphout*, op 28 November 1857, des 's morgens 10 ure, in *het Nieuw Koffijhuis*, te Geertruidenberg.

De Boomen staande aan een perceel Weiland, genaamd *de Wiel*, nabij Drimmelen, kunnen gemakkelijk te water en te land vervoerd worden. Nadere informatien te bekomen bij den Heer J. B. ALLARD, te Geertruidenberg.

*** OPENBARE VERKOOPING, ten overstaan van den Notaris J. A. VAN DER LEE, te Aarlanderveen, in het Logement *de Vergulden Wagen*, aan de lage zijde van den Rijn, over Alphen, op Woensdag den 2den December 1857, des voormiddags ten 11 ure, van: Eene partij uitmuntend en zeer welig WEILAND, gelegen in den Polder, achter de Kerk te Alphen, groot 3 B., 29 R., 18 E. Te aanvaarden 25 December 1857.

*** **BOOMEN en HAKHOUT.**

Op Woensdag 2 December 1857, voormiddags ten 10 ure, in de Boschlanden van de Wed. *van Tol*, aan de Roomer, nabij Boskoop, Verkoop van ruim 400 stuks ESSCHEN-, WILGEN-, IEPEN- en POPULIEREN,

benens e e groote partij ESSCHEN HAKHOUT. De Boomen zeer geschikt tot werkhout en gemakkelijk te water kunnende vervoerd worden. Nadere informatie ten Kantore van den Notaris DUISENBERG, te Boskoop.

JAGTVELDEN.

De Notaris E. J. VITRINGA te Nunspeet, zal op Maandag den 14den December 1857, 's middags om 12 ure, in het Logement *de Zwaan*, te Elspeet, voor den tijd van zes jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1858, in het openbaar Verpachten: Het REGT tot uitoefening der JAGT op de *Elspeetervelden*, bestaande uit ongeveer 2324 Bunders STRUIKGEWASSEN en HEIDEVELDEN, om en bij het dorp Elspeet op de Veluwe, in Gelderland.

Inlichtingen zijn op *franco* aanvrage te bekomen bij genoemden Notaris.

*** Op Zaturdag den 19den December 1857, des namiddags ten 1 ure, zal aan *het Kantoor van Verkoopingen der Notarissen*, te Utrecht, achter St. Pieter, worden Verkocht:

De bijzonder gunstig gelegen en goed beklante HOUTZAAGMOLEN, genaamd *DE EENHOORN*, benevens twee daarbij staande HEEREN-HUIZINGEN met TUINEN, onlangs nieuw gebouwd Koetshuis en Stalling, drie Knechtswoningen met Schuur, vier Houtloodsen, Kraan, twee Waterkolken, Erven en Gronden, benevens Warmoeziersland, alles staande en gelegen onder de Gemeente Jutphaas, aan de Oostzijde van den Vaarschen Rijn, op Hoograven, gezamentlijk ter inhoudsgrootte van 1 Bunder, 10 Roeden, 90 Ellen. Breeder bij Biljetten en nader onderrigt te bekomen, ten Kantore van den Notaris VAN ZIJDVELD, te Utrecht.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING, in *het Heeren Logement*, te Leyden, aan den Burg, bij opbod op Zaturdag den 12den December 1857 en bij afslag op Zaturdag den 19den December 1857, beide des avonds ten zes ure, ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN, te Leyden, van de volgende Perceelen, te weten:

N°. 1. Een hecht, sterk, weldoortimmerd en zeer logeabel HEERENHUIS, ERF en TUIN, staande en gelegen te Leyden, aan de Breedestraat, met eene vrije uitgang op de Bloemmarkt, geteekend Wijk IV, Nos. 199 en 199 *rood*, bij het Kadaster bekend Sectie G, N°. 1189 groot 4 Roeden 25 Ellen. Verhuurd tot 1 Mei 1858 voor *f* 550.— 's jaars.

N°. 2. Twee Perceelen TEELLAND, onder Oegstgeest neveus elkander, belend ten Oosten de Grindweg, onder Oegstgeest, ten Noorden den Grindweg, onder Rhijnsburg, ten Zuiden Jhr. *J. Westpalm van Hoorn*, ten Westen de *Erven J. Mulder* en aan *H. E. Beth*, bij het Kadaster bekend Secte B, Nos. 168 en 169, te zamen groot 2 Bunders 76 Roeden 60 Ellen. Verhuurd tot Kersmis 1858 aan *Caspar Glasbergen Jacobszoon*, voor *f* 360.— 's jaars.

N°. 3. Eene partij TEELLAND, onder Rhijnsburg, belend ten Zuidoosten de Voorhouterweg, ten Noordwesten de Noordwijkerweg, ten Noordoosten *Jan Pieterse van Egmond*, ten Zuidwesten de Erven den Heer *Schröter*, bij het Kadaster bekend Sectie A, N°. 100a, groot 40 Roeden.

N°. 4. Een DITO nevens de vorige, onder Rhijnsburg, bij het Kadaster bekend Sectie A, Nos. 104 en 105, groot 2 Bunders 9 Roeden.

N°. 5. Eene partij TEELLAND, aan den Vinkeweg, onder Rhijnsburg, Kadaster Sectie A, N°. 41, groot 99 Roeden 60 Ellen.

De Perceelen Nos. 3, 4 en 5 zijn te zamen verhuurd tot Kersmis 1862, voor *f* 260 's jaars aan *Willem van Klaveren Ps.* en *Gerrit van Klaveren Wz.*

Het Perceel N°. 1 is te bezigtigen Dingsdags en Donderdags van iedere week vóór de toewijzing, des middags van 1 tot 3 uren, mits bij de Bewoners voor af belet vragende Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen ten Kantore van den genoemden Notaris, ten wiens Kantore tusschen de Veiling en Afslag verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde van het verhooggeld.

GELEGENHEIDS-GESCHENKEN.

Uitgegeven bij C. VAN DER POST JR., te Utrecht.

SPANDAW, GEDICHTEN, 4 dln., met V gn. *f* 4,80, Geb. *f* 6.

——— DE VROUWEN, met Pl., keurig Geb. 4de druk *f* 2,40.

ENGELEN, GEDICHTEN, met Vign. in carton. *f* 1,25.

——— KUSJENS, met Vign. in carton. *f* 0,75.

LAVATER, WOORDEN UIT HET HART, keurig Geb. 4de dr. *f* 1,40.

FEUCHTERSLEBEN, GEZONDHEIDSLEER DER ZIEL, keurig Gebonden *f* 1,80.

STRAUSS, SINAÏ EN GOLGOTHA, met Staalpl., Geb. *f* 3,60.

STEIGER, CHRISTEN- EN WERELDZIN. *f* 1,50.

W. V. HUMBOLDT, BRIEVEN AAN EENE VRIENDIN. *f* 2,80.

ZAAD en SCHOVEN, BLOEMLEZING UIT DUITSCHE PROZASCHRIJVERS. Geb. *f* 2,20.

Mevr. BOSBOOM-TOUSSAINT, MEDIA-NOCHE, 2 dln. *f* 3,60.

FRANC. DE BOER, GEDICHTJES VOOR KINDEREN, met Platen, Gebonden. *f* 1,40.

TERWEN, MYTHOLOGIE, met 200 Afbeeld., Geb. *f* 4,60.

YOUNG, REIZEN VAN JAMES COOK, met Pl. Geb. *f* 2,80.

DUIZEND EN ÉÉN NACHT, Arabische Vertellingen, met 2000 Houtsneden, in 3 Marocca Prachtbanden. *f* 23,20.

*** Eene kleine Hollandsche Brochure, van Dr. Julius Lobethal, die korte en duidelijke mededeelingen bevat over beginnende **LONGTERING** en andere Borstziekten, wordt in het **Verkoophuis** en de bekende Depôts afgegeven, waar ook het in zijne aanwending zeer eenvoudige middel ter genezing te ontbieden is voor 4 Gulden het fleschje.

STOLL'S DRUPPELEN bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn; men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde waar de kiespijn is. Het fleschje kost *f* 1.

DOOFHEID kan genezen worden door Dr. PINTERS **MAGNETISCHE OORPILLEN**. Het zijn kleine **PILLEN**, in een Watje gerold, dat even als een gewoon Watje in het Oor gestopt wordt. Een Doosje, waarin 60 dezer Watjes, wordt voor *f* 2,50 verkocht. (11/25 57.)

FEESTGESCHENKEN.

UITGAVE VAN

P. N. van KAMPEN, te AMSTERDAM.

I.

CHRISTELIJKE VOLKS-ALMANAK

VOOR HET JAAR 1858.

Nieuwe Serie, Derde Jaargang.

ONDER REDACTIE VAN

P. A. DE GENESTET EN C. P. TIELE.

Met 4 staalgravures en omslag in kleurendruk *f* 0,75. (Gebonden in linnen, verguld op snede *f* 1,50).

Inhoud: *Proza*: Gitje, door *Trasybulus.* — Voorgevoel van zaligheid, door *W. Francken Az.* — Een Christenprofeet, door *C. P. Tiele.* — De eerste brief van Johannes, door *H. N. van Teutem.* — De Vrouwen des Evangelies, door *C. P. Tiele.* — Elze, door *Ina.*

Poëzy: Gebroken harten, door *J. van Leeuwen.* — Kunstenaarswijding, door *C. des Amorie van der Hoeven.* — Waar het meeste wordt geleden, door *P. A. de Genestet.* — Twee in één huis, door *Denzelfden.* — De kunst des levens, door *C. des Amorie van der Hoeven.* — De Schoenlapper van Alexandrie, door *P. A. de Genestet.* — Bijbel-Kretiek, door *A. P.* — Het gespeende kind, door *J. van Leeuwen.* — Moeders Graf, door *P. A. de G.* — Wintervorst, door *S. J. van den Bergh.* — Meizachtheid, door *idem.* — Timoth. III: 15, 16, door *Erica.* — Onvermoeid, door *P. A. de Genestet.*

II.

(*Tweede druk in Postformaat.*)

GEERTRUIDA,

OF

DE LIEFDE DES GELOOFS,

Uit het Engelsch, door

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA,

Predikant te Amsterdam.

Twee Deeltjes met Staalgravure *f* 3,20, geb. in linnen *f* 3,90.

III.

BLOEMEN,

GEGAARD UIT DEN LUSTHOF DER VADERLANDSCHE POEZY,

Tweede vermeerderde Druk.

met vier Staalgravuren van *Kaiser* en *Wehmeijer*, gebonden in blaauw linnen met verguld, *f* 2,25.

(Bevattende dichtstukken van *van Beers*, *Beets*, *Bilderdijk*, *Bogaers*, *de Bull*, *da Costa*, *de Genestet*, *ter Haar*, *Hasebroek*, *Heije*, *ten Kate*, *van Lennep*, *Potgieter*, *Schimmel*, *van Zeggelen*, enz.)

Deze Bloemlezing onderscheidt zich van de vele andere bestaanden; door de bijzondere keuze der stukken, die geheel is ingerigt om het boekje tot *geschenk aan dames* geschikt te maken.

IV.

WOORDEN VAN MOEDERLIJKE LIEFDE

AAN MIJNE DOCHTER MATHILDA,

DOOR

Mevr. de Wed. *A. B. van Meerten*, *Schilperoort.*

Tweede Druk.

In postformaat, met Vignet *f* 1,50, in linnen geb. *f* 1,90.

V.

KINDERBIJBEL,

OF

BIJBELSCHE VERHALEN VOOR JONGE KINDEREN,

DOOR

Mevr. de Wed. *A. B. van Meerten*, *Schilperoort.*

Derde Druk.

5 stukjes, ingenaaid *f* 1,60, gebonden in linnen bandje, met vergulden stempels, en met 10 plaatjes voorzien *f* 3,90.

VI.

KINDERLIEDEREN,

door **J. P. HEIJE.**

1°. Uitgave met plaatjes, bevattende de eerste en tweede verzameling in één linnen Bandje, met staalplaatjes naar *Rochussen* *f* 2,30. 2°. Uitgave met zangwijzen, bevattende de eerste verzameling in drie Bundels *f* 1,50.

MR. J. VAN LENNEP.

De Voornaamste Geschiedenissen van Noord-Nederland.

PRACHT-UITGAVE

IN VIER GROOT OCTAVO DEELEN

MET

Vier-en-dertig keurige Platen,

naar Schilderijen of teekeningen van beroemde meesters.

Duidelijkheid van voorstelling, uitvoerigheid van behandeling, en die meesterlijke verhaaltrant, den Schrijver zoo bij uitnemendheid eigen, geven in dit werk, zoo voor jongeren als volwassenen, aan de beoefening onzer onwaardeerbare historie eene nieuwe aantrekkelijkheid. Door eene lectuur van uitspanning en genoegen wordt de lezer bekend, met de gewigtigste gebeurtenissen, welke, van den tijd der Batavieren tot aan de troonsbeklimming van Koning Willem III, zoo in de verschillende Provinciën van ons land, als in de koloniën hebben plaats gehad.

De prijs dezer Pracht-uitgave in vier groot octavo Deelen, is *ingenaaid, met een fraaijen omslag* ***f* 17,—**; *gebonden, in geheel linnen, met stempels in goud* ***f* 18,80.**

Die prijs mag werkelijk gering heeten, daar deze Deelen, behalve de *vier-en-dertig* Platen, ruim 87 vellen of meer dan 1400 bladz. duidelijken en compressen letterdruk bevatten en vier in koper gegraveerde kaartjes, terwijl het geheel zich onderscheidt door eene *keurige* uitvoering.

De uitgave geschiedt bij GEBROEDERS KRAAY te Amsterdam, en bestellingen worden door alle Boekhandelaren uitgevoerd.

BINNEN WEINIGE DAGEN ZAL

bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, van de pers komen:

AURORA VOOR 1858.

MET ZES KEURIGE STAALGRAVUREN, naar

Israels, Gaillait, Stortenbeker, Bles, C. Kruseman en het PORTRET van Mevr. A. L. G. Bosboom-Toussaint.

De **AURORA** voor 1858 bevat onder anderen: h e t l a a t s t e vers van den Dichter ***H. TOLLENS Cz.***, en eene gravure naar d e l a a t s t e teekening van den Schilder **C. KRUSEMAN.**

VOOR *f* 6,50 IN PLAATS VAN *f* 10.

Nicolaas Beets, Paulus in de gewigtigste oogenblikken van zijn leven en werkzaamheid voorgesteld.

PRACHT-UITGAVE IN ROIJAAL KWARTO FORMAAT, KEURIG GEBONDEN EN VERGULD OP SNEÊ, MET FRAAI VIGNET IN STAAL EN TIEN UITMUNTENDE STAALGRAVUREN.

VOOR *f* 8,75 IN PLAATS VAN *f* 14.

Apostelen en Profeten, Dichterlijk Album.

JOHANNES DE DOOPER, door *A. J. de Bull*; MATTHEUS, door *J. P. Hasebroek*; MARKUS, door *J. J. L. ten Kate*; LUCAS, door *C. W. van der Pot*; JOHANNES DE EVANGELIST, door *A. J. de Bull*; PETRUS, door *N. Beets*; PAULUS, door *H. J. Schimmel*; ANDREAS, door *S. J. van den Bergh*; STEFANUS, door *R. Bennink Janssonius*; THOMAS, door *B. ter Haar*; BARNABAS, door *J. J. L. ten Kate*; DAVID, door *I. da Costa*; SALOMO, door *J. van Lennep*; JESAJA, door *H. J. Schimmel*; EZECHIEL, door *I. da Costa*; MALEACHI, door *S. J. van den Bergh.*

Dit heerlijke Prachtwerk, rijk gebonden en verguld op sneê, met 16 keurige Staalgravuren, in roijaal Kwarto Formaat, zal door **J. H. VAN DER BEEK**, Reguliersbreestraat, het 4de Huis van de Botermarkt, te Amsterdam, op *franco* aanvrage en à contant worden afgeleverd.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.